

STATSKONTORET

Agency for Financial and Public Management

Att ta betalt för forskningsinfrastruktur

Victoria Nüth
Cecilia Carlson

Agenda

- Avgiftsförordningen – det generella regelverket för avgifter
- Regeringsuppdrag om forskningsinfrastruktur
- Förslaget som resulterade i en ny förordning
- Frågeställningar från er

Avgiftsförordningen

- Rätten att ta ut avgifter
- Besluta om avgiftsnivån
- Ekonomiskt mål
- Dispositionsrätt

Avgiftsförordning (1992:191)

SFS nr: 1992:191

Departement/myndighet: Finansdepartementet BA ToT

Utfärdad: 1992-04-23

Ändrad: t.o.m. SFS 2025:1189

Övrig text: Rättelseblad 2011:216 har iakttagits.

Ändringsregister: SFSR (Regeringskansliet) >

Källa: Fulltext (Regeringskansliet) >

Regleringsbrevet U/H – bilaga 1

Tabell 3: Avgiftsfinansierad verksamhet

Tabell avgiftsfinansierad verksamhet	Överskott/ underskott ¹	Överskott/ underskott ¹	Intäkter	Kostnader	Överskott/ underskott	Ack. överskott/ underskott utgående ¹
Verksamhet	t.o.m. år -2	år -1	år 0 ²	år 0 ²	år 0 ²	år 0 ²
Forskning och utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning						
Summa						
Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller						
Högskoleprovet						
Tillhandahållande av bostadslägenheter enligt förordningen (2022:1515) om möjlighet för universitet och högskolor att tillhandahålla bostäder ³						
Forskningsinfrastruktur enligt förordningen (2022:1378) om avgifter för forskningsinfrastruktur						
Resurssamordning med enskilda utbildningsanordnare enligt förordningen (2024:672)						
Övrigt						

Återrapporteringen omfattar endast verksamhetens intäkter

Uppdraget

- **Föreslå en metod** som möjliggör för sådana universitet och högskolor som är värddar för forskningsinfrastruktur att ta ut avgifter för nyttjande av denna
- Analysera vilken inverkan **olika finansieringsformer och modeller** kan ha på användningsgraden
- Regleringen skulle möjliggöra för de aktuella universiteten och högskolorna att ta ut avgifter av **både privata och offentliga aktörer**

Vår analys

- Finns det ett behov av ett särskilt bemyndigande?
- Hur ska ett särskilt bemyndigande avgränsas?
- Vilket ekonomiskt mål är lämpligt?
- Vilka avgifter ska lärosätena få disponera?
- Var ska bemyndigandet finnas?
- Möjlighet till återrapportering?

Vårt förslag

- **Bemyndigande** för uttag av avgift – vissa förutsättningar ska vara uppfyllda
- UH får **besluta om storlek**
- UH får **disponera avgifterna** upp till full kostnadstäckning
- Förslag till **återrapporteringskrav**

ESV:s förslag till bemyndigande

Universitet och högskolor får ta ut avgifter för att tillhandahålla forskningsinfrastruktur under förutsättning att forskningsinfrastrukturen helt eller delvis står under lärosätets kontroll, att det finns dokumenterade tillgänglighetsprinciper samt att tillhandahållandet sker inom ramen för lärosätets uppgifter.

Universitet och högskolor får besluta om avgifternas storlek. Avgifterna får bestämmas upp till full kostnadstäckning. Om det är nödvändigt för att undvika att konkurrensen på marknaden snedvrids ska avgifternas storlek dock bestämmas utifrån marknadsmässiga grunder.

Universitet och högskolor får disponera inkomsterna från avgifterna upp till full kostnadstäckning.

ESV:s förslag på återrapporteringskrav i regleringsbrev

Årsredovisningen ska innehålla en redogörelse för hur användningsgraden för forskningsinfrastruktur har utvecklats över tid och med avseende på olika användarkategorier såsom lärosäten, andra myndigheter, näringsliv och övrig offentlig sektor.

Förordning (2022:1378) om avgifter för forskningsinfrastruktur

Rätten att disponera avgiftsinkomster

4 § Universitet och högskolor får disponera avgiftsinkomster upp till full kostnadstäckning.

De avgiftsinkomster som överstiger full kostnadstäckning ska redovisas mot inkomsttitel.

Frågeställningar från er

- Kan avgiften beräknas så att den täcker kostnader för kommande år?
- Tillåter regelverket differentierade avgiftsnivåer?
- Hur bör fleråriga projekt redovisas och när bör redovisning mot inkomstitel göras?

Frågeställningar om avgiftsförordningen och andra generella regelverk?

Fråga Statskontoret

<https://forum.statskontoret.se/vanliga-fragor/>

STATSKONTORET
Agency for Financial and Public Management